

Kliniek Bijzondere Tandheelkunde

Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader

Herziene versie, december 2023

Inleiding

Sinds 1 juli 2013 zijn organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren op grond van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht om een protocol Meldcode te hanteren.

De verplichting voor organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren, zoals bij het SBT, om een protocol meldcode te hanteren heeft tot doel om beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een protocol Meldcode bevat een stappenplan. Dit stappenplan leidt de beroepskracht stap voor stap door het proces vanaf het moment dat hij signaleert tot aan het moment dat hij eventueel beslist om een melding te doen bij Veilig Thuis. De stappen maken duidelijk wat er verwacht wordt, daarbij wordt rekening gehouden met het beroepsgeheim. Op deze manier komt op een verantwoorde wijze het besluit over het doen van een melding tot stand.

Dit protocol is bedoeld voor alle medewerkers binnen SBT. Het gaat om tandartsen, psychologen, fysiotherapeuten en mondhygiënist.

In 2023 is de Meldcode herzien, waarbij het gaat om een wijziging in stap 2, advies vragen.

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

Acute onveiligheid

Structurele onveiligheid

Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een patiënt die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale

verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

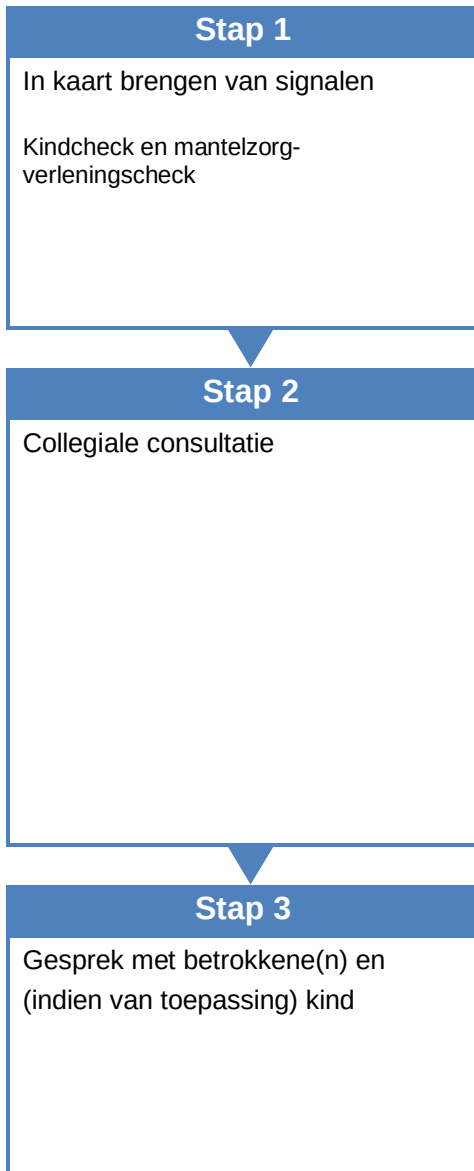
Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in bijlage 1.

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 5), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die ook in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

.

Overzicht wettelijk verplichte stappen

- De medewerker:
 - Observeert.
 - Brengt signalen in kaart.
 - Vraagt de aandachtsfunctionaris ter ondersteuning.
 - Doet de kindcheck en mantelzorgverlenerscheck.
 - Documenteert.
- De medewerker:
 - Doet collegiale consultatie bij de aandachtsfunctionaris.
 - vraagt bij twijfel advies aan Veilig Thuis.
 - Documenteert
- De tandarts:
 - Is verplicht advies te vragen bij Veilig thuis, bij voorkeur een vertrouwensarts.
 - Vanaf 2023 ook verplicht om advies te vragen bij een collega (aandachtsfunctionaris).
 - Documenteert
- De medewerker:
 - Bereidt het gesprek voor met de aandachtsfunctionaris en/of Veilig Thuis.
 - Voert het gesprek (eventueel met ondersteuning van de aandachtsfunctionaris) met de betrokkenen en evt. met het kind.
 - documenteert.

Stap 4

Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Gebruik het afwegingskader
Bij twijfel: altijd Veilig Thuis

- De medewerker en **aandachtfunctionaris**:
 - Beantwoorden de 5 vragen van het afwegingskader
 - Doen de beoordeling van de veiligheid.
 - Raadplegen bij twijfel Veilig Thuis
 - Beslissen om wel of niet door te gaan naar stap 5.
 - bij doorgaan naar stap 5, doet de medewerker de melding en bespreken de medewerker en aandachtfunctionaris de melding met de betrokkenen en kind.
 - Vermelden dat er een registratie komt bij Veilig Thuis.
 - documenteren.
- De tandarts:
 - Indien mogelijk overlegt met een professional.
 - De tandarts doet het afwegingskader in stap 5.

Stap 5

Beslissen met Veilig Thuis, zie afwegingskader! Blz 9

Afweging 1

Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid

Afweging 2

Is hulpverlening (ook) mogelijk?

- De medewerker:
 - Doorloopt de laatste 3 vragen van het afwegingskader met Veilig Thuis.
 - Documenteert
- De tandarts:
 - Beantwoordt de 5 afwegingsvragen samen met Veilig Thuis.
 - Documenteert

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

De medewerker:

- Brengt de signalen in kaart die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten en legt deze vast in Oase. Objectief en concreet beschreven. Zie bijlage voor correcte verslaglegging*
- Vraagt de aandachtsfunctionaris ter ondersteuning.
- Doet een kindcheck: De kindcheck houdt in dat de medewerker vraagt of onderzoekt of er in het gezin van de patiënt kinderen zijn die van hem afhankelijk zijn. Is dat het geval, dan legt de medewerker het aantal en de leeftijd van deze kinderen vast in het dossier. Daarbij noteert hij ook of de patiënt de zorg voor zijn kinderen alleen draagt of dat zijn partner of anderen deze zorg met hem delen. De kindcheck wordt uitgevoerd bij patiënten die verkeren in een dusdanige lichamelijke of geestelijke conditie of in dusdanige omstandigheden dat zij een risico kunnen vormen voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van hen afhankelijk zijn. Het is de professionele inschatting van de medewerker om te besluiten in welke gevallen een kindcheck noodzakelijk is.
- Doet een mantelzorgverleningscheck: De mantelzorgverleningscheck houdt in dat medewerker vraagt of onderzoekt of er in de omgeving van de patiënt personen zijn die voor mantelzorg van hem afhankelijk zijn. De mantelzorgverleningscheck wordt uitgevoerd als de medewerker inschat dat de problemen van zijn volwassen patiënt een risico vormen voor de veiligheid van degene aan wie hij mantelzorg verleent. Dit is bijvoorbeeld het geval als de patiënt ernstig overbelast, depressief of verslaafd is, of als zijn draagkracht door gezondheidsklachten zodanig is aangetast dat dat een risico kan vormen voor de veiligheid van de persoon die hij verzorgt.
- Doet bij signalen of vermoedens van eerdergerelateerd geweld een consult bij de aandachtsfunctionaris en de aandachtsfunctionaris vraagt direct advies bij Veilig Thuis
- Beschrijft objectief de signalen in Oase en benoemt dat het gaat om de eerste stap van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld.

Stap 2: Collegiale consultatie

De medewerker:

- Vraagt aan de hand van de in kaart gebrachte signalen advies aan de aandachtsfunctionaris. En belist samen met de aandachtsfunctionaris over eventuele vervolgstappen.
- Zal bij twijfel altijd advies vragen aan Veilig Thuis.
- Documenteert in Oase dat het gaat om stap 2 van de meldcode en documenteert de uitkomsten van de adviesgesprekken.

De tandarts:

- Herzien in 2023: vraagt ook advies binnen de organisatie aan een collega (aandachtsfunctionaris).
- is verplicht advies te vragen bij Veilig Thuis
- documenteert in Oase dat het gaat om stap 2 van de meldcode en documenteert de uitkomsten van de adviesgesprekken.
- Bij een advies is er – anders dan bij een melding – géén sprake van uitwisseling van persoonsgegevens: je presenteert de casus aan de collega en aan Veilig Thuis anoniem. Het vragen van advies is dan ook geen doorbreking van het beroepsgeheim en er is ook géén toestemming van de betrokkene(n) voor nodig. Je maakt zelf de afweging of en wanneer je over het vragen van advies communiceert met de patiënt, zijn vertegenwoordiger(s) en/of de minderjarige. Als uitgangspunt geldt openheid, tenzij deze openheid uw vertrouwensrelatie met de patiënt en/of de aanpak van de kindermishandeling of het huiselijk geweld in de weg staat. Het is dus ook denkbaar dat je het juist niet gewenst of zelfs contraproductief vindt om de patiënt, diens vertegenwoordiger(s) en/of de minderjarige te informeren. Bijvoorbeeld als je alleen advies wilt over hoe je het best een gesprek kunt voeren om het probleembewustzijn bij de patiënt of de vertegenwoordiger(s) te vergroten. Of over hoe je kunt omgaan met weerstanden.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

De medewerker:

- Bereidt het gesprek met de betrokkenen voor eventueel samen met de aandachtsfunctionaris en/of Veilig Thuis.
- Voert het gesprek met de betrokkenen en het kind eventueel met de aandachtsfunctionaris erbij.
- Documenteert in Oase dat het gaat om de 3^e stap van de meldcode en beschrijft wat is afgesproken in de voorbereiding van het gesprek en hoe het gesprek verlopen is.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

De medewerker **en** aandachtsfunctionaris:

- Beantwoorden de 5 afwegingsvragen (blz 9) naar aanleiding van de doorgelopen stappen en het gesprek met betrokkenen in stap 3.

- Beoordelen de veiligheidssituatie en beantwoorden de 5 vragen van het afwegingskader aan de hand van de doorgelopen stappen en het gesprek met betrokkenen in stap 3.
- Raadplegen bij twijfel altijd advies aan Veilig Thuis.
- Bereiden de laatste 3 vragen van het afwegingskader voor en beslissen wel of niet door te gaan naar stap 5.
- De medewerker doet bij doorgaan naar stap 5 een eventuele melding bij Veilig Thuis.
- Bereiden het gesprek voor en voeren het gesprek met de betrokkenen en kind. Tijdens dit gesprek wordt vermeld dat er een registratie komt bij Veilig Thuis.
- Documenteren in Oase dat het gaat om de 4^e stap van de meldcode en beschrijft de afwegingsvragen en de uitkomsten van adviesgesprekken.

De tandarts:

- overlegt indien mogelijk met een professional.
- doet het afwegingskader in stap 5.

Vijf afwegingsvragen

Meldnorm 1	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.
	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.

4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De medewerker:

- neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.
- Het inzetten, coördineren en toezicht houden op hulp, is binnen het SBT niet mogelijk. Daarom zal de medewerker in deze stap altijd melden bij Veilig Thuis.
- Documenteert in Oase dat het gaat om de 5^e stap van de meldcode en wat de uitkomst van de adviesgesprekken zijn.

Indien er sprake is van (dreigend) volwassenen-geweld, moet er bij ernstige (acuut of structureel) onveilige situaties worden gemeld bij Veilig Thuis.

Meld bij Veilig Thuis na zo mogelijk informeren en toestemming betrokkenen. Weigert het slachtoffer weloverwogen en in vrijheid toestemming voor melding, meld dan alleen bij ernstig gevaar voor zwaar lichamelijk of psychisch letsel of dood.

Weigert het slachtoffer weloverwogen en in vrijheid toestemming, dan geldt een uitzondering. Dan zet de arts de melding alleen door als dat noodzakelijk is om ernstig gevaar voor zwaar lichamelijk of psychisch letsel of de dood af te wenden. De arts betracht dus meer terughoudendheid in geval van een weloverwogen en in vrijheid geuite weigering van het slachtoffer. De arts meldt dan alleen als hulp op geen enkele wijze dit ernstige gevaar kan afwenden. In de weging telt de mate van lichamelijke of psychische (zorg)afhankelijkheid en kwetsbaarheid van het volwassen slachtoffer uitdrukkelijk mee. Wordt de weigering van het slachtoffer te zeer ingegeven door de afhankelijkheidsrelatie met de pleger, bijvoorbeeld uit angst voor repercussies, dan is geen sprake van een weloverwogen en in vrijheid geuite weigering.

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Bij het SBT bespreekt de tandarts, psycholoog, fysiotherapeut, mondhygiënist, de signalen met de aandachtsfunctionaris van SBT.

De tandarts, psycholoog, fysiotherapeut, mondhygiënist is eindverantwoordelijk voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

Vertrouwelijke informatie

De signalen, afwegingen, overleg met de aandachtsfunctionaris wordt transparant in Oase geschreven, in een afgeschermd notitie (alleen inzichtelijk voor de betreffende behandelaar ipv het hele team). De patiënt mag het dossier opvragen en dus ook de gegevens mbt meldcode inzien. Het is belangrijk om feitelijk te beschrijven welk stappen er gezet zijn van de meldcode, datum, met wie het besproken is. Ook dat er toestemming geven is door de patiënt om te overleggen met derden.

Documenteren

In Oase (EPD) worden de stappen van de meldcode gedocumenteerd.

Let bij het documenteren op: (zie ook bijlage 2).

- feiten van interpretaties scheiden
- met wie, hoe, wanneer, waarover
- zorg voor onderbouwing door feiten
- bron vermelden bij informatie van derden
- visie van de patiënt beschrijven (bijvoorbeeld nav stap 3 van de meldcode)
- oordelen binnen eigen deskundigheid en gebaseerd op feiten
- diagnoses vermelden, alleen van een bevoegde deskundige

- neutraliteit bij mening van iemand over een ander
- actualiteit van de gegevens
- beschrijven van het vervolg, wat gaat er hierna gebeuren.

Het dossier wordt 20 jaar bewaard, vanaf het moment dat het dossier wordt gesloten.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;

De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heb je twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloop je de stappen van de Meldcode. Je legt eerst vast door welke signalen bij de ouder je twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volg je de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een

aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Neem hiervoor direct contact op met Veilig Thuis, tel: 0800-2000, kies de regio waar het kind woonachtig is.

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

1. Termen

In het protocol wordt gesproken over patiënt, dat kan dus ook het kind zijn. Als het gaat om een gesprek met de patiënt en ouder, wordt met patiënt het kind bedoeld.

2. Informatie over het proces

Vooraf wordt afgestemd wie het kind informatie geeft over het proces. Onderstaande punten kunnen daarbij helpen.

Wie wat aan het doen is.

Waarom diegene dit aan het doen is.

Wanneer dit gebeurt.

Wat de zorgen zijn.

Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.

Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.

Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken, mening geven.

Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De aandachtsfunctionaris en betrokken tandarts geven het kind informatie over:

Het recht om veilig op te groeien en daarbij het kind ontschuldigen.

Wat is een normale omgang tussen ouder en kind?

4. Recht op eigen mening

De aandachtsfunctionaris en betrokken tandarts geven het kind informatie over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening te hebben.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

Tijdens het gesprek met alle betrokken wordt er geluisterd naar de mening van het kind over de zorgen, naar de geopperde oplossingen en naar de mening over de voorgestelde beslissing.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De aandachtsfunctionaris en betrokken tandarts vragen naar de mening van het kind en documenteren deze mening in stap 3 van de meldcode, bij stap 5 van de meldcode wordt de mening van het kind meegenomen in de afwegingen.

7. Route bij disclosure

De aandachtsfunctionaris en/of de betrokken tandarts vertelt meteen wat de stappen zijn, als het kind disclosure geeft: Er wordt direct contact met Veilig Thuis opgenomen en dat samen met Veilig Thuis de vervolgstappen worden bepaald.

8. Steun

Er wordt uitgelegd aan het kind hoe de tandarts en aandachtfunctionaris betrokken zullen blijven bij het kind, bijvoorbeeld door te vragen bij een tandartsbezoek hoe het gaat of tussendoor bellen. Ook wordt uitgelegd hoe het contact met ouders zal plaatsvinden.

9. Tips voor gesprek

Er zijn kwalitatieve gesprekstips te vinden, hoe om te gaan met de participatie van kinderen.

Bijvoorbeeld naar de *“Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”* (VWS, 2018).

Bijlage 1

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	Vermoeden van (ernstig) toegebracht letsel bij personen vanaf -9 maanden of een poging daartoe dat als teken van onveiligheid wordt ingeschat. Daaronder vallen tenminste alle letsels die medische behandeling behoeven. (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. Poging tot verwurging. Wapengebruik. Geweld tijdens de zwangerschap. (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie door iemand uit de huiselijke kring of door iemand tot wie het slachtoffer in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, en een reële kans op herhaling of onvoldoende zicht daarop. Acute bedreiging door een ouder/verzorger om een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (opsluiting, familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking (VGV)). Onthouden van direct noodzakelijke zorg, voedsel, medicatie, huisvesting en hulpmiddelen waardoor de gezondheid acuut wordt bedreigd (-9 maanden tot 110 jaar). Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een minderjarige, (zorg)afhankelijke volwassene of oudere verzint, (medische) onderzoeksgegevens of bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek bewust selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen die acuut de gezondheid bedreigen, daadwerkelijk veroorzaakt. Door het slachtoffer of ouder/pleger zelf onthullen van - en/of hulp vragen voor - een situatie van actuele kindermishandeling en of huiselijk geweld waar hulp onvoldoende oplossing voor biedt.

Een acuut onveilige situatie ontstaat of zorg dreigt weg te vallen voor een minderjarige of (zorg)afhankelijke volwassene of oudere vanwege een (dreigende) suicide, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol en/of drugs door ouder/verzorger.

Gebruik van alcohol/drugs door zwangere of huiselijk (fysiek) geweld richting zwangere dat acuut de gezondheid van de zwangere en/of de ongeborene bedreigt.

Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.

Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Blootstellen van een kind aan oorlogsgeweld door te gaan wonen in een oorlogsgebied en/of zich aan te sluiten bij een groepering die aan strijd in oorlogsgebied deelneemt.

Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.

Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.

Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger. Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.
Voorbeelden	

Bijlage 2

Verslaglegging:

Neem bij verslaglegging de volgende regels in acht:

- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Leg vast wat je hebt gezien, gehoord, geroken, of concreet hebt waargenomen.
- Worden ook interpretaties, hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een interpretatie, hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als deze later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd (ook als die derde een van de ouders is).
- Leg medische diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht, zoals arts, een verpleegkundig specialist of psychiater.
- Leg ook signalen vast die het vermoeden van huiselijk geweld ontkrachten of in twijfel trekken.